ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянтал сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ГСА-2023/02/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Говьсүмбэр аймаг 2023 он	Тэргүүлэх аудитор: Б.Сарантуяа Утас: 70543179 Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn Ахлах аудитор:Б.Анхтуяа Цахим хаяг: ankhtuyab@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс:976-7054 3179
И-мэйл: govisumber@audit.gov.mn

2023.03.27 № 51

танай ______________-ны № ______________-т

БАЯНТАЛ СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ Э.ЭРХЭМБААТАР ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-Т заасны дагуу Баянтал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүн, нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Баянтал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийт 41.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрч тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй, санхүүгийн тайлангийн нийцсэн бөгөөд зохистой байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг тус тус хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал

008020192

гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар онцлох нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. ТЕЗ-тай байгуулсан жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 6 зорилтын хүрээнд 142 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 87.7 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.САРАНТУЯА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2021 оны 12-р сарын 31	2022 оны 12-р сарын 31
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**		700,492.9	517,256.6
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	3а, 3б	107,997.1	130,406.8
33	**АВЛАГА**	5а, 5б, 6а, 6б	320,016.7	220,753.3
34	**УРЬДЧИЛГАА**	7а, 7б	4,360.0	218.7
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	8а, 8б, 8в	249,537.6	152,145.3
36	**НӨӨЦИЙН БАРАА**	9а	13,781.5	13,732.5
360	**БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ**	10	4,800.0	0.0
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**		4,004,961.0	1,340,001.6
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	12а, 12б, 12в	4,004,961.0	1,340,001.6
39200	**Биет хөрөнгө**		3,912,582.4	1,261,028.6
39300	**Биет бус хөрөнгө**	13	92,378.7	78,973.0
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**		4,705,453.9	1,857,258.2
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**		9,987.1	1,264.1
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	15а, 15б	9,987.1	1,264.1
41300	**Өглөг**	17а, 17б	9,987.1	1,264.1
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**		4,695,466.8	1,855,994.0
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**		4,695,466.8	1,855,994.0
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал		1,917,649.5	756,504.8
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө		1,917,649.5	756,504.8
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**		463,995.3	353,922.8
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		2,313,822.0	745,566.4
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**		4,705,453.9	1,857,258.2

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2021оны 12-р сарын 31	2022 оны 12-р сарын 31
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**		3,034,453.9	1,340,160.4
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**		57,663.3	180,969.3
110	**Орлогын албан татвар**		22,176.5	130,713.1
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**		22,176.5	130,713.1
113	**Хөрөнгийн албан татвар**		19,809.7	22,918.1
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**		15,677.1	27,338.2
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	1а, 1б	224,216.0	120,961.6
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**		224,216.0	120,961.6
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**		2,752,574.6	1,038,229.5
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	2а, 2б	3,016,901.8	1,279,524.0
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**		3,016,901.8	1,279,524.0
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**		2,149,491.0	817,731.0
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**		1,052,972.3	269,291.9
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**		139,404.8	34,985.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**		309,707.6	82,576.6
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**		199,220.6	180,437.1
2105	**Нормативт зардал**		130,762.6	0.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**		34,619.9	7,200.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**		6,665.4	1,891.8
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**		6,912.8	27,925.2
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**		269,225.1	213,423.3
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**		867,410.8	461,793.0
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**		17,552.1	60,636.4

V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		10,005.6	2,525,921.2
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)		7,546.4	-2,465,284.7

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2021оны 12-р сарын 31	2022 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)		2,750,921.1	1,262,026.6
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		57,663.3	180,969.3
110	Орлогын албан татвар		22,176.5	130,713.1
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		22,176.5	130,713.1
113	Хөрөнгийн албан татвар		19,809.7	22,918.1
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		15,677.1	27,338.2
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж		10,166.7	14,006.6
1181	Газрын төлбөр		5,510.4	13,230.3
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр		0.0	101.2
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		72,748.6	47,572.8
120	Нийтлэг татварын бус орлого		72,748.6	47,572.8
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		2,620,509.2	1,033,484.4
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		2,596,803.9	1,001,307.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		2,596,803.9	1,001,307.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		1,726,133.0	931,424.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		1,055,155.6	307,834.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		133,910.7	36,914.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		309,602.3	457,321.7
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		51,580.3	18,254.9
2105	Нормативт зардал		47,371.8	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		45,614.5	28,669.4
2107	Томилолт, зочны зардал		6,665.4	1,891.8

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**		28,543.7	41,511.9
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**		47,688.6	39,026.2
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**		870,670.9	69,882.9
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**		154,117.2	260,719.2
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**		99,928.9	150,374.4
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**		99,928.9	150,374.4
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**		99,928.9	150,374.4
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**		-99,928.9	-150,374.4
VII	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН**		-75,670.0	-87,935.0
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**		75,670.0	87,935.0
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**		-21,481.7	22,409.8
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		129,478.8	107,997.1
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		107,997.1	130,406.8

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	**Тайлангийн үзүүлэлт**	**Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн**	**Цөөнхийн хувь оролцоо**	**Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч**
1	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	4,681,553.1	0.0	4,681,553.1
2	**Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт**	6,367.3	0.0	6,367.3
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	4,687,920.4	0.0	4,687,920.4
9	**Тайлант үеийн үр дүн**	7,546.4	0.0	7,546.4

10	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	4,695,466.8	0.0	4,695,466.8
11	**2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	4,695,466.8	0.0	4,695,466.8
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,262,834.1	0.0	-1,262,834.1
13	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	3,432,632.8	0.0	3,432,632.8
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.0	0.0	0.0
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.0	0.0	0.0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.0	0.0	0.0
17	Өмчид гарсан өөрчлөлт	0.0	0.0	0.0
18	Зарласан ногдол ашиг	0.0	0.0	0.0
19	Тайлант үеийн үр дүн	-2,465,284.7	0.0	-2,465,284.7
20	**2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл**	1,855,994.0	0.0	1,855,994.0

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,376,647.40**	**1,235,857.30**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,057,324.80**	**1,027,246.93**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**965,431.10**	**960,170.51**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**307,834.60**	**307,834.41**
210101	Үндсэн цалин	223,355.90	260,407.29
210102	Нэмэгдэл	56,642.30	32,680.57
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,901.00	4,301.98
210104	Урамшуулал	17,260.00	6,769.25
210105	Гэрээт ажлын хөлс	3,675.40	3,675.32
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**37,125.80**	**36,914.12**
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,360.40	33,971.70

210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,441.40	847.18
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,953.00	644.15
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	488.30	125.54
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,882.70	1,325.55
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**462,024.10**	**457,321.70**
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,913.90	14,760.45
210302	Түлш, халаалт	411,479.60	422,366.61
210303	Цэвэр, бохир ус	30,630.60	20,194.64
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**18,153.00**	**18,149.92**
210401	Бичиг хэрэг	3,673.00	4,177.32
210402	Тээвэр, шатахуун	9,600.00	9,220.96
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,500.00	3,133.80
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	305.00	300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,075.00	1,317.84
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**32,212.00**	**32,169.26**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,700.00	3,699.90
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	850.00	850.00
210604	Урсгал засвар	27,662.00	27,619.36
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**1,949.80**	**1,891.80**
210702	Дотоод албан томилолт	1,949.80	1,891.80
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**61,706.40**	**61,463.94**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	58,938.00	58,906.30
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	210.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,207.40	1,207.40
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	77.00	77.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,080.00	1,080.00
210807	Газрын төлбөр	194.00	193.24
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**44,425.40**	**44,425.37**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,825.40	43,825.37
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	600.00	600.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**91,893.70**	**67,076.42**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	**74,525.80**	**49,738.90**
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	74,525.80	49,738.90
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**17,367.90**	**17,337.52**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,367.90	17,337.52

22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**208,399.70**	**120,675.32**
223001	Бусад хөрөнгө	208,399.70	120,675.32
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	**110,922.90**	**87,935.05**
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	110,922.90	87,935.05
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**1,376,647.40**	**1,287,423.07**
31	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**222,671.80**	**222,671.80**
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	222,671.80	222,671.80
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,037,215.20**	**1,017,179.23**
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,037,215.20	1,017,179.23
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**116,760.40**	**47,572.04**
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	47,500.00	39,426.80
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,500.00	8,145.24
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	66,760.40	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	66,760.43
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	118,326.20

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,765.49**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,765.49**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**953.00**
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**105.00**
210401	Бичиг хэрэг	105.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**48.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**800.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	800.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**812.49**

2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**812.49**
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	812.49
I	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**953.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**953.00**
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	953.00
III	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	**-812.49**
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	812.49
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 113.3 сая төгрөгийн 10 алдаа[1] илэрснийг аудитын явцад залруулсан бөгөөд энэ нь Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгэдэг харьяа байгууллагуудын алдаа байна.

Аудитаар нийт 267.3 сая төгрөгийн 17 зөрчил илэрснээс, 2.4 сая төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт, 257.0 сая төгрөгийн 9 зөрчилд албан шаардлага, 7.9 сая төгрөгийн 5 зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн байна. Үүнээс 41.9 сая төгрөгийн зөрчил нь харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн байна.

Залруулагдаагүй нийт зөрчлийн 41.9 сая төгрөг нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлаас давсан тул “Өөрчлөлттэй” дүгнэлт өгсөн.

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар нийт 7.9 сая төгрөгийн 3 зөрчил[2] илрүүлснээс 7.9 сая төгрөгийн 3 зөрчилд зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Харьяа байгууллагууд

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 3 төсвийн байгууллага, 2 тусгайн сангийн, нийт 5 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 2 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 3 байгууллага түүврээр хамрагдсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа 2 байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлттэй” дүгнэлт өгсөн байна.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 372.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 113.3 сая төгрөгийн 10 алдааг аудитын явцад залруулж, 2.4 сая төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 31.5 сая төгрөгийн 3 зөрчлийг

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

арилгах албан шаардлага хүргүүлж, зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна. Шилэн дансны тухай хууль, бусад хууль тогтоомжийн нийцлийн аудитаар 225.4 сая төгрөгийн 6 албан шаардлага хүргүүлсэн байна. /Хавсралт 1-ээс үзнэ үү/

Өмнөх онтой харьцуулахад харьяа байгууллагуудын нийт зөрчлийн дүн 13.2% буюу 56.7 сая, төлбөрийн акт 31.4% буюу 1.1 сая, албан шаардлага 6% буюу 16.4 сая, зөвлөмж 10.3 сая төгрөг буюу 78%-аар тус тус буурсан байна. Энэхүү бууралт нь бүтцийн өөрчлөлтөөр ЕБС, СӨБ, соёлын төвүүд орон нутгийн төсвөөс шилжсэнтэй холбоотой байна.

Аудитаар өгсөн албан шаардлагын 87.7% буюу 225.4 сая төгрөг нь Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил байна. /Хавсралт 2-оос үзнэ үү/

5.2 Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

Төвлөрүүлэн захирагчид төлбөрийн акт, албан шаардлага хүргүүлээгүй байна.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Орлогын данстай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт: Татварын орлогын төлөвлөгөөг 7.9 сая төгрөгөөр биелүүлээгүй, хуулиар тогтоосон орлогын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.8.1, 23.8.2, 23.8.14, 23.8.15, 23.8.16, 41 дүгээр зүйлийн 41.2, 41.2.1 дэх заалтуудыг зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын татварын орлогын төлөвлөгөөг нэр төрлөөр нь бүрэн биелүүлж ажиллах

2. Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт: Сумын нэгтгэлд хамрагдаж буй байгууллагуудад шилэн данс, цахим бүртгэлийн системтэй холбоотой зөрчил илэрсэн, өмнөх оноос зөрчлийн дүн нэмэгдсэн, хяналт тавьж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2014 оны 326, 2019 оны 88 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Санхүүгийн албаны зохион байгуулалт, чиг үүрэг, орон тооны жишиг норматив”-ын 1 дүгээр зүйлийн 1.1.3, 1.1.10 дахь заалтуудыг зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Харьяа байгууллагуудын шилэн данс, цахим бүртгэлийн системийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах, алдаа зөрчлийг бууруулах

3. Нэгтгэсэн тайлантай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт: 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан ирүүлэхдээ хуульд заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр ирүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь заалтыг зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

<u>Өгсөн зөвлөмж</u>: Санхүүгийн нэгтгэсэн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг хуульд заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр бэлтгэж ирүүлэх

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Баянтал сумын Засаг дарга												
Баянтал сумын ИТХ	5	9.6			5	9.6	5	9.6				
Баянтал сумын ЗДТГ	4	18.7	3	13.6	1	5.1	4	18.7				
Баянтал сумын ОНХС												
Баянтал сумын ХХС	1	85.0			1	85.0	1	85.0				
Дүн	**10**	**113.3**	**3**	**9.6**	**7**	**99.7**	**10**	**113.3**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Баянтал сумын Засаг дарга	3	7.9					3	7.9				
Баянтал сумын ИТХ	2	0.8	1	0.8			1	0.0				
Баянтал сумын ЗДТГ	5	33.2	1	1.6	2	31.5	1	0.0	1	1		

Баянтал сумын ОНХС	2	0.03	1	0.03			1	0.0				
Баянтал сумын ХХС												
Нийт	**12**	**41.9**	**3**	**2.4**	**2**	**31.5**	**6**	**7.9**	**1**	**1**		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Баянтал сумын Засаг дарга								
Баянтал сумын ИТХ	1	3.1			1	3.1		
Баянтал сумын ЗДТГ	1	39.6			1	39.6		
Баянтал сумын ОНХС	1	55.3			1	55.3		
Баянтал сумын ХХС	1	108.5			1	108.5		
Дүн	**4**	**206.5**			**4**	**206.5**		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Баянтал сумын Засаг дарга								
Баянтал сумын ИТХ								
Баянтал сумын ЗДТГ	1	11.6			1	11.6		
Баянтал сумын ОНХС	1	7.4			1	7.4		
Баянтал сумын ХХС								
Дүн	**2**	**19.0**			**2**	**19.0**		
Нийт дүн	**6**	**225.5**			**6**	**225.5**		

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо: Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр: Санал дүгнэлт гаргасан	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр: Түүвэрт хамруулсан	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр: Аудит хийгээгүй	Санал дүгнэлтийн хэлбэр: Зөрчилгүй	Санал дүгнэлтийн хэлбэр: Хязгаарлалттай	Санал дүгнэлтийн хэлбэр: Сөрөг	Санал дүгнэлтийн хэлбэр: Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	4	1	3			1		
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ	1	1				1		
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	**5**	**2**	**3**			**2**		